

ศักยภาพและโอกาสของ ลำไย ผลไม้ดวงตามังกร

1. บทนำ

ลำไย (Longan) ผลไม้ที่มีรสหวานฉ่ำ ที่หลายคนชื่นชอบและโปรดปราน เมื่อทานแล้วรู้สึกสดชื่น ลำไยเป็นผลไม้ที่มีไขมันต่ำ ส่วนของเนื้อลำไยอุดมไปด้วยวิตามินซีที่มีส่วนสำคัญในการสร้างคอลลาเจน นอกจากนี้ มีงานวิจัยหลายชิ้นชี้ให้เห็นว่าสารสกัดจากส่วนต่าง ๆ ของลำไย ไม่ว่าจะเป็น ใบ ผล เมล็ด เปลือก ลำต้น กิ่ง ดอก ต่างประกอบไปด้วยสารต้านอนุมูลอิสระ โดยเฉพาะเมล็ดลำไยที่มีปริมาณสูงกว่าส่วนอื่น ๆ ซึ่งสารดังกล่าวจะช่วยต่อสู้กับอนุมูลอิสระในร่างกายที่สร้างความเสียหายต่อเซลล์อีกด้วย นอกจากนี้ **“ชาวจีนยังมีความเชื่อว่าลำไยเป็นผลไม้ดวงตามังกร เมื่อบริโภคแล้วจะโชคดี เจริญรุ่งเรืองอีกด้วย”**

ลำไย มีถิ่นกำเนิดที่ประเทศจีนตอนใต้ ปลูกกันอย่างแพร่หลายในมณฑลกว่างตุง (Kwangtung) ฟุกีเยิน (Fukein) กวางสี (Guangxi) และแพร่กระจายเข้าไปสู่อินเดีย ศรีลังกา พม่า ฟิลิปปินส์ ยุโรป สหรัฐอเมริกา (มลรัฐฮาวายและฟลอริดา) คิวบา หมู่เกาะอินดีสตะวันออก เกาะมาดากัสการ์ และไทย

ปัจจุบันแหล่งปลูกลำไยในประเทศไทยที่สำคัญ คือ จังหวัดที่อยู่ในเขตภาคเหนือ ได้แก่ เชียงใหม่ ลำพูน เชียงราย แพร่ น่าน และพะเยา นอกจากนี้ยังมีในปลูกในภาคกลาง ได้แก่ สุพรรณบุรี ภาคตะวันออก ได้แก่ จันทบุรี ระยอง ตราด ฉะเชิงเทรา สระแก้ว และปัจจุบันลำไยได้แพร่กระจายไปในจังหวัดต่างๆ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ เลย หนองคาย และภาคใต้ เช่น จังหวัด พัทลุง สงขลา และนครศรีธรรมราช

ลำไยมีหลากหลายสายพันธุ์ แต่ที่นิยมปลูกในไทย เช่น อีตอหรือตอ ชมพูหรือสีชมพู เปี้ยวเขียว หัวหรืออีหัว เพชรสาคร พวงทอง เวียดนามหรือกระท่อมแบน ใบดำหรือกะโหลกดำ แดงหรืออีแดง เหลืองหรืออีเหลือง สายน้ำผึ้ง เป็นต้น

รูป ลำไยพันธุ์อีตอ

รูป ลำไยพันธุ์สีชมพู

รูป ลำไยพันธุ์เปี้ยวเขียว

รูป ลำไยพันธุ์พวงทอง

2. สถานการณ์การผลิตและการบริโภคลำไยในประเทศไทย

2.1 การผลิต

ช่วงปี 2558 – 2562 พื้นที่เพาะปลูก และผลผลิตลำไยเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี 2562 มีเนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นเป็น 1,169,496 ไร่ และมีผลผลิตเพิ่มขึ้น 1,011,276 ตัน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2558 ที่มีเนื้อที่ให้ผล 1,067,439 ไร่ และมีผลผลิต 921,181 ตัน เนื่องจาก ราคาลำไยที่เกษตรกรขายได้อยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งเป็นผลมาจากรัฐบาลให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาราคาลำไยตกต่ำในแต่ละปี ได้แก่ การกระจายผลผลิต การส่งเสริมการแปรรูป และการส่งเสริมการตลาด ประกอบกับความต้องการบริโภคลำไยจากต่างประเทศ ได้แก่ จีน เวียดนามและอินโดนีเซีย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทำให้เกษตรกรขยายเนื้อที่ปลูกลำไยเพิ่มขึ้น (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2562)

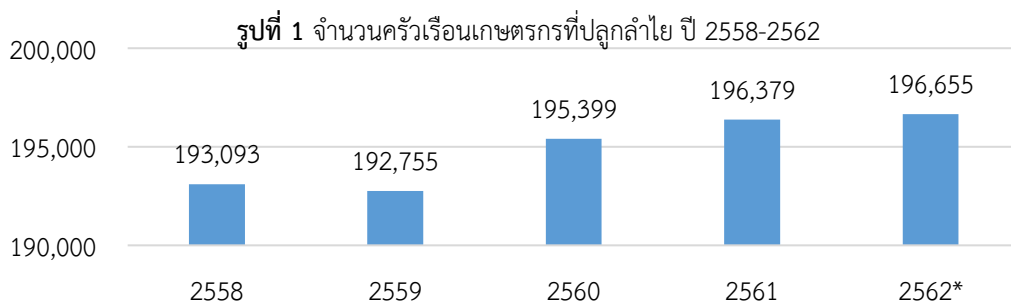
ทั้งนี้ ในปี 2563 คาดว่าจะมีเนื้อที่ให้ผล 1,178,000 ไร่ และมีผลผลิต 1,044,034 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2562 เนื่องจาก เกษตรกรหันมาปลูกลำไยมากขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่ปลูกลำไยในจังหวัดจันทบุรีและสระแก้วที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศ โดนเฉพาะจีน เวียดนาม ฮองกง และอินโดนีเซีย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของลำไยไทย ปี 2558-2563

ปี	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2558	1,067,439	921,181	863
2559	1,074,202	775,784	722
2560	1,099,860	1,039,240	945
2561	1,146,339	1,055,847	921
2562*	1,169,496	1,011,276	865
อัตราเพิ่มร้อยละ	2.51	5.07	2.51
2563*	1,178,000	1,044,034	886

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร **หมายเหตุ:** *ประมาณการ

นอกจากนี้ คริวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกลำไย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2562 มีคริวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกลำไย 196,555 เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ที่มีคริวเรือนเกษตรกรที่ปลูกลำไย จำนวน 193,093 คริวเรือน ดังรูปที่ 1

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

โดยในปี 2562 พื้นที่ที่มีการปลูกลำไยมากที่สุด 10 อันดับแรก ได้แก่ เชียงใหม่ (318,174 ไร่) ลำพูน (270,189 ไร่) จันทบุรี (211,955 ไร่) เชียงราย (139,771 ไร่) พะเยา (60,782 ไร่) สระแก้ว (58,683 ไร่) น่าน (38,674 ไร่) ลำปาง (19,516 ไร่) ตาก (18,835 ไร่) และเลย (18,787 ไร่)

พื้นที่ที่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตลำไยได้มากที่สุด 10 อันดับแรก ได้แก่ จันทบุรี (279,776 ตัน) เชียงใหม่ (267,887 ตัน) ลำพูน (231,026 ตัน) สระแก้ว (75,672 ตัน) เชียงราย (58,364 ตัน) พะเยา (21,021 ตัน) น่าน (18,909 ตัน) ตาก (17,655 ตัน) เลย (7,380 ตัน) และลำปาง (4,581 ตัน)

ตารางที่ 2 เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ของลำไย รายภาคและจังหวัดที่สำคัญ ปี 2562

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อเนื้อที่ ให้ผล (กก./ไร่)
รวมทั้งประเทศ	1,201,678	1,169,498	1,011,276	865
ภาคเหนือ	884,254	862,497	626,921	727
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	28,706	27,704	1 1,198	404
ภาคกลาง	9,325	7,925	9,069	1,144
ภาคตะวันออก	279,393	271,370	364,088	1,341
เชียงใหม่	318,174	308,395	267,887	869
ลำพูน	270,189	269,924	231,026	856
เชียงราย	139,771	137,221	58,364	425
พะเยา	60,782	56,888	21,021	370
น่าน	38,674	35,660	18,909	530
ลำปาง	19,516	19,024	4,581	241
ตาก	18,835	18,250	17,655	967
เลย	18,787	18,567	7,380	397
จันทบุรี	211,955	208,453	279,776	1,342
สระแก้ว	58,638	55,382	75,672	1,366

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2562

2.2 การผลิตลำไย

ลำไยเป็นผลไม้ที่ออกทั้งปี เนื่องจาก มีสารเคมีหลายชนิดที่สามารถกระตุ้นให้ลำไยออกดอกได้ ทำให้ลำไยมีทั้งลำไยในฤดูและนอกฤดู ลำไยจะมีฤดูผลผลิตที่เกี่ยวเกี่ยวได้มากในช่วงระหว่างเดือนกรกฎาคม จนถึง มกราคม โดยในปี 2563 คาดว่า ลำไยจะมีผลผลิตสูงในเดือนสิงหาคม มากที่สุด (ร้อยละ 18.51) ดังตารางที่ 3 ตารางที่ 3 ปฏิทินการออกผลผลิตสินค้าผลไม้ที่ออกรายเดือนของไทย ปีการเพาะปลูก 2563

หน่วย: ร้อยละ

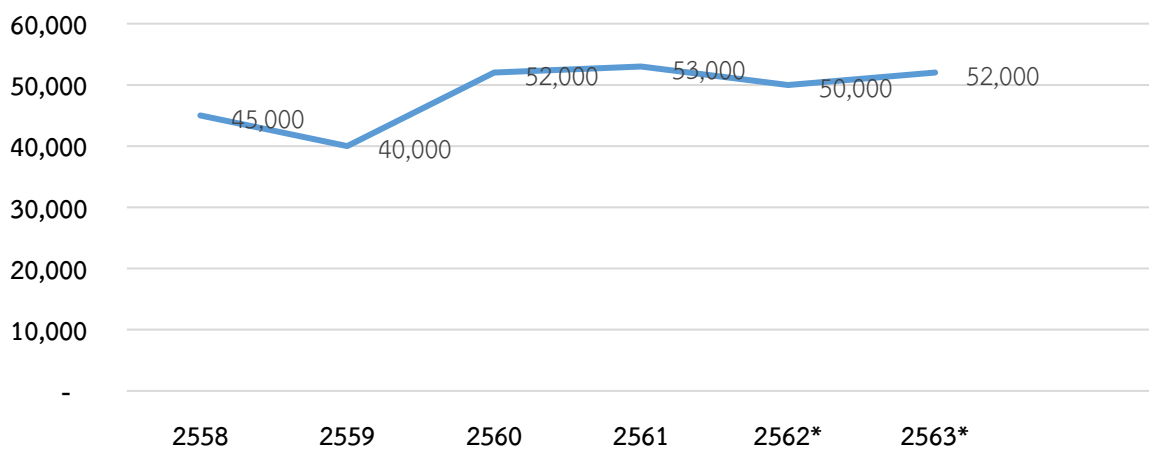
สินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ผลผลิต (ตัน)
ลำไย	13.49	7.85	4.29	1.75	1.02	1.54	9.75	18.51	6.60	8.35	11.94	14.91	1,076,219
ทุเรียน	1.33	1.56	7.18	17.77	15.06	11.50	10.97	21.00	7.43	2.25	1.95	2.00	1,163,314
เงาะ	0.12	0.05	0.24	7.05	23.21	28.87	15.38	12.82	10.78	1.26	0.13	0.09	305,007
มังคุด	0.06	1.29	1.64	7.49	15.63	19.38	25.76	17.00	9.73	1.05	0.09	0.34	372,042
ลิ้นจี่					0.24	10.27	58.44	26.82	4.23				37,354
ลองกอง	0.05	0.26	0.00	0.06	1.36	3.86	7.49	22.79	36.66	24.61	2.41	0.45	118,656

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (ปรับปรุง ณ วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2563)

■ เดือนเกี่ยวเกี่ยวผลผลิต   ■ เดือนเกี่ยวเกี่ยวผลผลิตสูงสุด

2.2 การบริโภคภายในประเทศ ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบลำไยสด สำหรับผลิตภัณฑ์แปรรูปมีการบริโภคเล็กน้อย โดยมีการบริโภคลำไยภายในประเทศ ปี 2562 จำนวน 50,000 ตัน ซึ่งลดลงจากการบริโภคปี 2561 ที่มีการบริโภค 53,000 ตัน โดยบริโภคลดลง 3,000 ตัน และประมาณการ ปี 2563 คาดว่าความต้องการบริโภคลำไยภายในประเทศประมาณ 52,000 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 50,000 ตัน ในปี 2562 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4 เนื่องจาก ปริมาณผลผลิตที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น และมาตรการส่งเสริมการบริโภคผลไม้ของภาครัฐ ตามรูปที่ 2

รูปที่ 2 การบริโภคลำไยภายในประเทศ ปี 2558-2563 และประมาณการ ปี 2563 การบริโภคภายในประเทศ (ตัน)

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2562

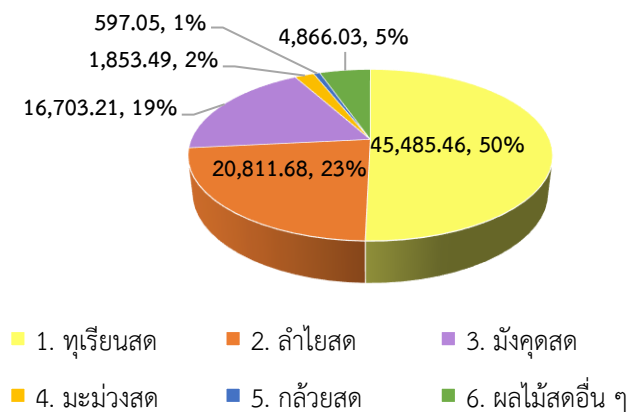
3. สถานการณ์ส่งออกลำไย

3.1 สถานการณ์ส่งออกผลไม้สดของไทย

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม อุดมสมบูรณ์ไปด้วยผลไม้เขตร้อนที่สามารถบริโภคภายในประเทศและส่งออกต่างประเทศ และสร้างรายได้ให้กับประเทศ โดยปี 2562 ประเทศไทยส่งออกผลไม้มูลค่ารวม 90,316.92 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ที่ส่งออกมูลค่ารวม 62,207.62 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 45.18 ซึ่งตลาดส่งออกผลไม้ที่สำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ จีน เวียดนาม ฮองกง อินโดนีเซีย เกาหลีใต้

ทั้งนี้ ในปี 2562 การส่งออกทุเรียนสด มีมูลค่าการส่งออกมากที่สุดที่ 45,485.46 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนของการส่งออกผลไม้ทั้งหมดร้อยละ 50 รองลงมาเป็น ลำไยสด มีมูลค่าส่งออกรวมจำนวน 20,811.68 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนของการส่งออกผลไม้ทั้งหมด ร้อยละ 23.04 มังคุดสด มีมูลค่าส่งออกรวมจำนวน 16,703.21 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนของการส่งออกผลไม้ทั้งหมดร้อยละ 19 มะม่วงสด มีมูลค่าส่งออก 1,853.49 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนของการส่งออกผลไม้ทั้งหมดร้อยละ 2 กัลยาสด มีมูลค่าส่งออกรวมจำนวน 1,853.49 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนของการส่งออกผลไม้ทั้งหมดร้อยละ 1 ตามลำดับ และผลไม้สดอื่นๆ มูลค่าส่งออกรวมจำนวน 4,866.03 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนของการส่งออกผลไม้ทั้งหมดร้อยละ 5 ตามรูปที่ 3

รูปที่ 3 การส่งออกผลไม้ที่สำคัญของไทย ปี 2562 (หน่วย: ล้านบาท)

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

3.2 การส่งออกลำไยและผลิตภัณฑ์ลำไย

ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกลำไยรายใหญ่ของโลก โดยผลิตภัณฑ์ลำไยที่ส่งออก ได้แก่ ลำไยสด ลำไยแห้ง ลำไยกระป๋อง และลำไยแช่เย็นจนแข็ง ตลาดหลักส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ จีน เวียดนาม อินโดนีเซีย ฮองกง มาเลเซีย และสิงคโปร์

ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2558-2562) การส่งออกลำไยและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นจาก 551,088 ตัน ในปี 2558 เป็น 758,044 ตัน ในปี 2562 หรือมีอัตราเพิ่มร้อยละ 10.7 และมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 15,710.05 ล้านบาท ในปี 2558 เป็น 30,158.06 ล้านบาท ในปี 2562 หรืออัตราเพิ่มร้อยละ 17.68 ดังตาราง 4

ตารางที่ 4 การส่งออกลำไยแยกเป็นผลิตภัณฑ์ของไทย ปี 2558-2563

ปี	ลำไยสด		ลำไยแห้ง		ลำไยกระป๋อง		ลำไยแช่แข็ง		รวม	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ลบ.)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ลบ.)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ลบ.)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ลบ.)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ลบ.)
2558	431,121	9,752.71	110,729	5,426.11	9,198	528	40	3.23	551,088	15,710.05
2559	415,903	11,455.42	125,526	8,442.08	9,236	565.86	41	5.35	550,706	20,468.71
2560	727,164	20,998.41	214,053	11,118.31	9,045	515.68	13	2.35	950,275	32,634.75
2561	551,454	17,219.25	205,320	10,504.17	10,014	565.05	37	3.28	766,825	28,291.75
2562	583,297	20,811.68	164,575	8,779.98	10,143	561.39	29	5.01	758,044	30,158.06
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	9.27	21.21	13.71	12.54	2.80	1.22	-7.19	3.96	10.17	17.68
2563 (ม.ค.- มี.ค.)	130,366	4,484.98	15,659	745.18	1,733	109.24	15	2.03	147,773	5,341.43

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ปี 2562 การส่งออกลำไยและผลิตภัณฑ์ มีปริมาณ 758,044 ตัน (ลดลงร้อยละ 1.14) มูลค่าการส่งออกรวม 30,158.06 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.5) เนื่องจากผลผลิตลดลง ขณะที่ความต้องการบริโภคลำไยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สำหรับการส่งออกไปตลาดต่างๆ แยกเป็นผลิตภัณฑ์ได้ตามรายละเอียดในตารางที่ 5 โดยสรุปดังนี้

ลำไยสด: ปริมาณการส่งออก 583,297 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.77 คิดเป็นมูลค่า 20,811.68 เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.86 โดยประเทศส่งออก 5 อันดับแรก ได้แก่ จีน เวียดนาม อินโดนีเซีย ฮองกง และมาเลเซีย

ลำไยอบแห้ง: ปริมาณการส่งออก 164,575 ตัน ลดลงร้อยละ 19.84 คิดเป็นมูลค่า 8,779.98 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 16.41 โดยประเทศส่งออก 5 อันดับแรก ได้แก่ จีน เวียดนาม ฮองกง สิงคโปร์ และเกาหลีใต้

ลำไยกระป๋อง: ปริมาณการส่งออก 10,143 ตัน เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.29 คิดเป็นมูลค่า 561.39 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 0.65 โดยประเทศส่งออก 5 อันดับแรก ได้แก่ มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา และเวียดนาม

ลำไยแช่แข็ง: ปริมาณการส่งออก 29 ตัน หรือลดลงร้อยละ 21.62 มูลค่าการส่งออก 5.01 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 52.74 โดยประเทศส่งออก 5 อันดับแรก ได้แก่ ญี่ปุ่น ฮองกง เนเธอร์แลนด์ มาเลเซีย และไต้หวัน

ตารางที่ 5 การส่งออกลำไยและผลิตภัณฑ์ของไทย ไปยังตลาดที่สำคัญ ระหว่างปี 2560-2562

ประเทศ	ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562		อัตราขยายตัว (%)	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ	มูลค่า
ลำไยสด (HS 08109010000)								
โลก	727,164	20,998.41	551,454	17,219.25	583,297	20,811.68	5.77	20.86
จีน	159,133	5,250.44	133,191	4,405.57	281,320	9,698.00	111.22	120.13
เวียดนาม	429,327	11,677.08	334,882	9,967.12	196,656	7,476.02	-41.28	-24.99
อินโดนีเซีย	97,206	2,826.96	56,946	1,987.01	74,484	2,530.26	30.80	27.34
ฮ่องกง	25,645	772.23	14,602	542.29	21,348	741.49	46.20	36.31
มาเลเซีย	9,111	195.91	5,148	98.50	4,797	129.99	-6.82	31.97
ลำไยอบแห้ง (HS 08134010000)								
โลก	214,053	11,118.31	205,320	10,504.17	164,575	8,779.98	-19.84	-16.41
จีน	60,468	2,965.54	82,205	3,892.05	113,352	6,096.85	37.89	56.65
เวียดนาม	145,778	7,534.79	114,813	6,043.47	48,938	2,431.79	-57.38	-59.76
ฮ่องกง	612	143.25	333	83.91	266	72.97	-20.12	-13.04
สิงคโปร์	132	38.02	122	33.51	142	37.86	16.39	12.98
เกาหลีใต้	205	37.16	172	32.02	177	30.70	2.91	-4.12
ลำไยกระป๋อง (HS 20089920001)								
โลก	9,045	515.68	10,014	565.05	10,143	561.39	1.29	-0.65
มาเลเซีย	3,423	186.11	3,468	187.76	2,847	155.38	-17.91	-17.25
อินโดนีเซีย	1,285	77.47	1,872	112.17	1,599	92.29	-14.58	-17.72
สิงคโปร์	1,512	87.37	1,481	83.72	1,542	88.36	4.12	5.54
สหรัฐอเมริกา	1,190	65.53	1,223	61.76	1,648	64.91	34.75	5.10
เวียดนาม	278	16.55	539	32.95	689	49.03	27.83	48.80
ลำไยแช่แข็ง (HS 08119000003)								
โลก	13	2.35	37	3.28	29	5.01	-21.62	52.74
ญี่ปุ่น	4	.79	8	1.59	20	3.91	150.00	145.91
ฮ่องกง	9	1.47	4	.62	6	.86	50.00	38.71
เนเธอร์แลนด์	N/A	N/A	N/A	N/A	1	.11	N/A	N/A
มาเลเซีย	N/A	N/A	N/A	N/A	1	.08	N/A	N/A
ไต้หวัน	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	.05	N/A	N/A

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร สำหรับ สถานการณ์การส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์ลำไยในช่วงไตรมาสแรกของปี 2563 (ม.ค.-มี.ค.) พบว่า มีปริมาณส่งออก 147,772 ตัน ลดลงร้อยละ 43.49 มูลค่าการส่งออก 5,341.43 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 46.86 โดยประเทศที่มีการปริมาณและมูลค่าการส่งออกที่ลดลง ได้แก่ เวียดนาม ปริมาณส่งออกลดลงร้อยละ 79 และมูลค่าการส่งออกลดลง ร้อยละ 83.92 และประเทศสิงคโปร์ปริมาณส่งออกลดลง ร้อยละ 29.88

และมูลค่าการส่งออกลดลง ร้อยละ 15.26 ทั้งนี้ สาเหตุการส่งออกที่ลดลง เนื่องจาก การได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จึงชะลอการรับซื้อ

ในขณะที่ตลาดที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ได้แก่ จีน ส่งออก 109,615 ตัน ขยายตัวร้อยละ 8.96 มูลค่าการส่งออก 3,997.05 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 18.38 ฮองกง ส่งออก 6,217 ตัน ขยายตัวร้อยละ 2.14 มูลค่าการส่งออก 236.91 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 20.34 มาเลเซีย ส่งออก 1,605 ตัน ขยายตัวร้อยละ 6.79 มูลค่าการส่งออก 55.34 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 20.88 ทั้งนี้ ในช่วงตั้งแต่เดือนสิงหาคม เป็นต้นไป จะต้องติดตามสถานการณ์อีกครั้ง เนื่องจากเป็นช่วงที่ผลผลิตลำไยออกสู่ตลาดมากที่สุด

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบตลาดส่งออกสำคัญ 5 อันดับแรกของสินค้าลำไยสด ลำไยแช่เย็นจนแข็ง ลำไยแห้ง และลำไยกระป๋อง ช่วงไตรมาสแรกของปี 2562 และ ปี 2563

ตลาดส่งออก	ปี 2562 (ม.ค.-มี.ค.)		ปี 2563 (ม.ค.-มี.ค.)		อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	
	ปริมาณการส่งออก (ตัน)	มูลค่าการส่งออก (ล้านบาท)	ปริมาณการส่งออก (ตัน)	มูลค่าการส่งออก (ล้านบาท)	ปริมาณการส่งออก	มูลค่าการส่งออก
จีน	100,600	3,376.47	109,615	3,997.05	8.96	18.38
เวียดนาม	133,985	5,738.29	27,848	922.59	-79.22	-83.92
ฮองกง	6,087	196.86	6,217	236.91	2.14	20.34
มาเลเซีย	1,503	45.78	1,605	55.34	6.79	20.88
สิงคโปร์	947	40.83	664	34.60	-29.88	-15.26
รวม 5 รายการ	243,122	9,398.23	145,949	5,246.49	-39.97	-44.18
อื่น ๆ	18,392	654.89	1,823	94.94	-90.09	-85.50
รวมทั้งสิ้น	261,514	10,053.12	147,772	5,341.43	-43.49	-46.87

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

4. ห่วงโซ่สินค้าลำไย

ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตลำไยรายใหญ่อันดับของโลกรองจากประเทศจีน เนื่องด้วยมีปัจจัยการผลิตอย่างพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์และสภาพภูมิอากาศที่ดีที่เอื้อต่อการปลูกลำไยและให้ผลผลิตที่มาก **ห่วงโซ่สินค้าลำไย** มีโครงสร้าง ประกอบไปด้วย

ต้นน้ำ เริ่มต้นจากเกษตรกรชาวสวนลำไย ซึ่งในปีการผลิต 2562 มีครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนลำไยจำนวน 196,655 ครัวเรือน เนื้อที่ให้ผลผลิต 1,169,498 ไร่ ผลผลิต 1,011,276 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 865 กิโลกรัม พื้นที่ปลูกลำไยที่สำคัญ ได้แก่ เชียงใหม่ ลำพูน เชียงราย พะเยา น่าน ลำปาง ตาก จันทบุรี สระแก้ว และเลย ลำไยจะออกผลผลิตจำนวนมากช่วงเดือนกรกฎาคมถึงสิงหาคมของทุกปี นอกจากนี้ ลำไยเป็นผลไม้ที่สามารถปลูกและให้ผลผลิตออกนอกฤดูหรือตลอดทั้งปีได้ โดยการผลิตลำไยนอกฤดูเป็นการชักนำให้ลำไย

ออกดอกโดยการใช้สารโพแทสเซียมคลอไรด์ ซึ่งจะทำให้ลำไยออกดอก ติดผล และเก็บเกี่ยวได้ในช่วงเดือนอื่นๆ ซึ่งอาจจะเก็บเกี่ยวได้ก่อนหรือหลังฤดูกาลปกติ ซึ่งผลผลิตลำไยนอกฤดูจะขายได้ราคาสูงกว่าลำไยในฤดู

กลางน้ำ ประกอบด้วย พ่อค้าแม่ค้า ผู้ค้าส่ง ผู้ค้าปลีก สถาบันเกษตรกร สหกรณ์ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการ และผู้รวบรวมส่งออกจะมีจตุรรมสินค้า (ล้ง) โดยจะบริหารจัดการ การรวบรวมผลผลิตลำไย คัดแยก และการตรวจสอบคุณภาพลำไย จากนั้นจะการบรรจุหีบห่อ เก็บรักษา และการขนส่ง โดยผลผลิตลำไยที่ถูกรวบรวมนั้นจะถูกนำไปเพื่อจำหน่ายให้กับผู้บริโภคในประเทศในรูปลำไยสด ซึ่งจะส่งต่อไปยังตลาดค้าส่งและค้าปลีก และรวบรวมเพื่อส่งเข้าโรงงานแปรรูปลำไย เช่น ลำไยอบแห้ง ลำไยแช่เย็น จนแข็ง ลำไยกระป๋อง เป็นต้น

ปลายน้ำ จะเป็นกระบวนการเคลื่อนย้ายหรือการกระจายลำไยและผลิตภัณฑ์ไปสู่ผู้บริโภคในประเทศและส่งออก โดยสินค้าจะถูกจำหน่ายให้กับพ่อค้าแม่ค้า ผู้ค้าส่ง (ตลาดไท ตลาดสี่มุมเมือง) ผู้ค้าปลีก สถาบันเกษตรกร ผู้รวบรวม (ล้ง) เพื่อกระจายสินค้าไปสู่ผู้บริโภคในประเทศ หรือเข้าสู่โรงงานแปรรูปเพื่อทำผลิตภัณฑ์ลำไยเพื่อการส่งออก (ลำไยสด ลำไยอบแห้ง ลำไยแช่เย็นจนแข็ง และลำไยกระป๋อง) และผู้ส่งออกดำเนินส่งออกสินค้าไปยังตลาดต่างประเทศ อาทิ จีน เวียดนาม ฮองกง ญี่ปุ่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ เป็นต้น โดยปี 2562 มีการบริโภคในประเทศ จำนวน 50,000 ตัน และมีการส่งออก 758,044 ตัน คิดเป็นมูลค่า 30,158.06 ล้านบาท

5. โอกาสและศักยภาพทางการตลาดของลำไยไทย

5.1 การแปรรูปลำไยเพื่อเพิ่มมูลค่า

ลำไยเป็นไม้ผลเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยที่ช่วยสร้างมูลค่าการส่งออกให้กับประเทศ จากข้อมูลการผลิตลำไย ประเทศไทยมีพื้นที่การเพาะปลูกลำไยที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย และการดูแลเอาใจใส่ของชาวเกษตรกรสวนลำไย รวมทั้งปัจจุบันการปลูกลำไยสามารถทำให้มีลำไยทั้งในฤดูและนอกฤดู มีผลผลิตออกมาทั้งปี ส่งผลให้มีแนวโน้มผลผลิตลำไยออกสู่ตลาดจำนวนมาก แต่ลำไยสดสามารถเก็บรักษาได้เพียง 2 - 3 วัน เนื่องจาก สิวเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลและเน่าเสีย นอกจากนี้ ลำไยสดยังประสบปัญหาการเสียหายระหว่างการขนส่ง ดังนั้น การแปรรูปหรือการถนอมอาหารเพื่อยืดอายุการเก็บรักษา และเป็นการสร้างโอกาส รวมทั้งเป็นการเพิ่มมูลค่าการส่งออก นอกเหนือจากผลิตภัณฑ์ลำไยที่ส่งออกเดิม โดยการแปรรูปลำไยสามารถทำได้หลายวิธี เช่น

1) **เครื่องดื่มลำไยผงสำเร็จรูป** เป็นผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากเนื้อลำไยล้วนผ่านกระบวนการผลิต เครื่องดื่มสำเร็จรูป ซึ่งสามารถชงเป็นน้ำลำไยร้อนและเย็นได้

2) **ชาลำไย** การแปรรูปลำไยอินทรีย์เป็นผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มชา ที่มีทั้งแบบซองและแบบกระป๋องเพื่อสุขภาพในรูปแบบทันสมัยสะดวกต่อการบริโภค ซึ่งมีสรรพคุณในการต้านอนุมูลอิสระ ด้านการอักเสบเรื้อรัง (เช่น การปวดเข่า) และเป็นประโยชน์ต่อร่างกายอีกมากมาย ซึ่งปัจจุบันผู้บริโภคหันมาสนใจเครื่องดื่มสุขภาพ ชาลำไยจึงอาจตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคได้

3) **ลำไยกวน** ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเนื้อลำไย 100 เปอร์เซ็นต์ ที่นำมากวน มีรสชาติหวานชื่นใจ ลำไยนอกจากอร่อยแล้วมีประโยชน์มากมาย

4) **น้ำลำไยพร้อมดื่ม** เป็นผลิตภัณฑ์พร้อมดื่มที่ผลิตจากลำไย 100 เปอร์เซ็นต์ สะดวกดื่มง่าย มีประโยชน์ต่อสุขภาพ

นอกจากการแปรรูปลำไยเพื่อการบริโภคแล้ว ยังมีการแปรรูปลำไยในลักษณะผลิตภัณฑ์ความงามหรือ Skin care เช่น **ครีมลำไย** ที่ผลิตจากสารสกัดจากเมล็ดลำไย มีสรรพคุณ ที่ลบเลือนฝ้า กระ จุดด่างดำ และริ้วรอยแห่งวัย ฟื้นฟูผิวเสีย ทำให้ผิวขาวอมชมพู ผิวมีความชุ่มชื้นและมีความยืดหยุ่นดีขึ้น เป็นต้น

รูปที่ 5 ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากลำไย

ตัวอย่างกลุ่มวิสาหกิจแปรรูปลำไย เพื่อแก้ไขปัญหาลำไยล้นตลาดหรือราคาตกต่ำ ได้แก่ **วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปลำไยอบแห้งเนื้อสีทองบ้านสันป่าเหียง** ตำบลมะเขือแจ้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยแปรรูปลำไย อบแห้งเนื้อสีทอง ด้วยกระบวนการผลิตที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน ทำให้ชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ และได้เป็นสินค้า OTOP ซึ่งช่วยให้มีผลิตภัณฑ์แปรรูปจากลำไยออกมาขายได้ทั้งปี และที่สำคัญยังช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนลำไยให้มีช่องทางในการระบายสินค้า ในช่วงที่ลำไยล้นตลาด นอกจากนี้ การดำเนินงานของกลุ่มทำให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมก่อให้เกิดการกระจายรายได้ ทำให้เกิดการเงินหมุนเวียนภายในชุมชนตลอดทั้งปี คนในชุมชนไม่ต้องออกไปทำงานนอกชุมชน ลดปัญหาการว่างงานของคนในชุมชน ดังนั้นบ้านสันป่าเหียงจึงเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้เป็นอย่างดี (กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน : กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ)

5.2 การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในสวนลำไย

ปัจจุบัน สวนลำไยได้กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ตัวอย่างเช่น สวนลำไยของชาวเกษตรกร บ้านหนองเงือก ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ที่เปิดสวนลำไยให้นักท่องเที่ยวเข้ามาชมสวนลำไย และเลือกเด็ดชิมลำไยจากต้น ในราคาหัวละ 100-200 บาท และมีบริการเสริมในการบรรจุลำไยใส่ตะกร้าและจำหน่ายตามน้ำหนัก โดยนักท่องเที่ยวที่ไปเที่ยวสวนลำไยสวนมากเป็นนักท่องเที่ยวจีน ซึ่งรายได้ดีกว่าเก็บผลไม้ไปส่งล้ง ที่ต้องจ้างคนงานเก็บลำไยไปร่อนเพื่อคัดเกรดรายวัน ดังนั้น ในช่วงสถานการณ์โควิด-19 คลี่คลาย กระทรวงพาณิชย์อาจช่วยส่งเสริม/กระตุ้นให้มีการบริโภคภายในประเทศ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่เพาะปลูกสำคัญของประเทศไทย เพื่อเป็นการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชน/นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้แนวทางการบริหารจัดการพื้นที่การเกษตรโดยชุมชน ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญของเศรษฐกิจไทย อีกทั้งยังเป็นการช่วยสนับสนุนรายได้ให้กับเกษตรกร และช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจในประเทศ

5.3 ลำไยกับ GI

ลำไยแปียวเขียว จังหวัดลำพูน เป็นสินค้าที่ได้รับการรับรองเป็นสินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ หรือสินค้า GI ที่มีการปลูกแบบปลอดสารเคมี ได้มาตรฐาน GAP โดยลำไยแปียวเขียว ปลูกในพื้นที่ 6 ตำบล คือ ตำบลหนองช้างคืน อุโมงค์เหมืองง่า ต้นธง ริมปิง และประตูป่า ปลูกบนพื้นที่ราบลุ่มน้ำปิง ที่ราบชั้นบันได และที่ราบลุ่มในหุบเขาซึ่งมีลักษณะเป็นดินน้ำไหลทรายมูล ทำให้ลำไยแปียวเขียวที่ปลูกในพื้นที่นี้มีความแตกต่างจากลำไยแปียวเขียวในพื้นที่อื่น ซึ่งมีคุณสมบัติเด่น คือ เปลือกสีน้ำตาลปนเขียว เนื้อสีขาวขุ่น เนื้อ

แน่นแห้ง เนื้ออ่อน ไม่ฉ่ำน้ำ กรอบ รสหวาน กลิ่นหอม เมล็ดเล็ก กลมแบนด้านข้าง สีดำมัน และผลใหญ่ แบนเบี้ยว ลำใยเขียวเขียวจึงสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรชาวสวนลำใยในพื้นที่จังหวัดลำพูน ซึ่งเกษตรกรควรใช้ประโยชน์จากการที่ลำใยได้เป็นสินค้า GI ช่วยทำการตลาดลำใยเขียวเขียวให้ผู้บริโภคได้รู้จักมากขึ้น

6. กฎระเบียบ/มาตรการที่เกี่ยวข้อง

6.1 มาตรการส่งออกของไทย ผู้ส่งออกลำใยสดต้องปฏิบัติดังนี้

- 1) จดทะเบียนเป็นผู้ส่งออกลำใยสดกับกรมวิชาการเกษตร
- 2) การส่งออกไปยังประเทศสิงคโปร์ ญี่ปุ่น EU จีน ผู้ส่งออกต้องขอหนังสือรับรองสารตกค้างจากกรมวิชาการเกษตรประกอบการส่งออก
- 3) การส่งออกไปยังประเทศที่มีการตกลง FTA กับไทย ส่งออกต้องขอหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าผลไม้จากกรมการค้าต่างประเทศประกอบการขอใช้สิทธิลดภาษีนำเข้า
- 4) การส่งออกไปเวียดนาม ต้องจดทะเบียนเป็นผู้ส่งออกตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งออกผักและผลไม้ พ.ศ. 2553
- 5) การส่งออกไปอินโดนีเซีย ต้องมีหนังสือรับรองการนำเข้า (RIPH) จากกระทรวงเกษตรอินโดนีเซีย

6.2 มาตรการนำเข้า

- นำเข้า ลำใยสด เสรี
- ลำใยแห้ง โควตา 8 ตัน/ปี ตามข้อตกลง WTO

6.3 มาตรการภาษี

- ส่งออก ไม่เสียภาษี
  - นำเข้า ลำใยสด ร้อยละ 60 เหลืออีกโลกรัมละ 50 บาท
  - ลำใยแห้ง ภาษีโควตาร้อยละ 30 และนอกโควตา ร้อยละ 53
- (ข้อมูลจาก กรมการค้าต่างประเทศ)

อย่างไรก็ตาม การส่งออกลำใย ยังคงมีอุปสรรคหลายอย่าง ที่ต้องเร่งแก้ไข เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการส่งออกให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการไทย ได้แก่ ปัญหาเรื่องโรคแมลงและพืช ปัญหาพบสารตกค้างปริมาณมากในลำใยของไทย เช่น สารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO₂) และมีสารพิษ Methanidophos ที่เป็นสารใช้กำจัดศัตรูพืชตกค้าง โดยที่จีนอนุญาตให้มี SO₂ ที่เนื้อลำใยไม่เกิน 50 ppm. และที่ลำใยทั้งผลไม่เกิน 350 ppm. นอกจากนี้ กฎระเบียบนำเข้าของจีนในแต่ละมณฑลที่แตกต่างกัน และมีมาตรการกีดกันการนำเข้าที่มีใช้ภาษี (NTBs) หลากรูปแบบ ในขณะที่สิงคโปร์ กำหนดให้ไม่มี SO₂ ตกค้างและเกาหลีได้ห้ามนำเข้าลำใย ดังนั้นหากต้องการขยายตลาดเพิ่มเติม อาจต้องมีการเจรจาเพื่อเปิดตลาดในตลาดที่ไทยยังไม่สามารถส่งออกได้

สำหรับตลาดเวียดนาม ซึ่งเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญของไทย มีแนวโน้มที่เวียดนามจะมีความต้องการซื้อลำใยอบแห้งในปริมาณมากขึ้น เพื่อส่งออกไปยังจีน เนื่องจาก เวียดนามได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีนำเข้าจากจีน

7. ข้อเสนอแนะ

จากการรวบรวมสถานการณ์การผลิต การบริโภคในประเทศและการส่งออกไปตลาดต่างประเทศ ห่วงโซ่อุปทานของลำไย รวมทั้งมาตรการทางการค้า จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาห่วงโซ่อุปทานและการค้าของลำไย รวมทั้งการขยายช่องทางการค้าของลำไยและผลิตภัณฑ์ลำไยให้เพิ่มขึ้น ดังนี้

7.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้าไปส่งเสริมการพัฒนาความสามารถในการปลูกลำไยของไทยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การถ่ายทอดนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการผลิตลำไยที่ดีเพื่อให้มีคุณภาพตามการรับรองตามมาตรฐาน การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices: GAP) ที่ครอบคลุมการผลิตสินค้าเกษตรอย่างครบวงจร ตั้งแต่ ปัจจัยการผลิต การผลิต การเก็บเกี่ยว การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว การบรรจุหีบห่อและการขนส่งการผลิต เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของตลาดทั้งในและต่างประเทศ

7.2 ส่งเสริมการปลูกลำไยนอกฤดู เพื่อเป็นการกระจายผลผลิตไม่ให้ออกสู่ตลาดแบบกระจุกตัว ซึ่งจะช่วยลดปัญหาผลผลิตล้นตลาดและราคาตกต่ำ นอกจากนี้ ราคาลำไยนอกฤดูจะมีราคาสูงกว่าลำไยในฤดู โดยสามารถดูต้นแบบจากเกษตรกรชาวสวนลำไยที่เป็นสมาชิกสหกรณ์สอยดาว จังหวัดจันทบุรี ซึ่งปัจจุบันจันทบุรีผลิตลำไยนอกฤดูมากที่สุดในประเทศไทย ซึ่งได้ผลิตลำไยนอกฤดูที่มีคุณภาพดีตามมาตรฐานและส่งออกไปประเทศจีน

7.3 สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โควิด 19 ทำให้การชะลอการสั่งซื้อลำไย ส่งผลให้ผู้ประกอบการไม่สามารถส่งออกลำไยไปยังประเทศคู่ค้าได้ โดยเฉพาะประเทศจีน และมีการคาดการณ์ว่าผลผลิตปี 2563 จะมีปริมาณผลผลิตลำไยที่เพิ่มขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการเจรจาทำสัญญาซื้อขายกับคู่ค้าต่างประเทศ และกระตุ้นการซื้อขายในประเทศ โดยส่งเสริมการขายผ่านช่องทางออนไลน์ และควรส่งเสริม สนับสนุน และบริหารจัดการด้านขนส่งให้มีประสิทธิภาพเพื่อกระจายสินค้าจากเกษตรกรให้ถึงมือผู้บริโภค ซึ่งปัจจุบันมีช่องทางออนไลน์ที่เกษตรกรสามารถเข้าถึงและดำเนินการได้ง่าย (กระทรวงพาณิชย์ : Thaitrade.com, kongdeetourthai.com / กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ : DGTFarm.com / ไปรษณีย์ไทย : thailandpostmart.com/ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร : AFarmmart.com / เอกชน : Shopee, Lazada, JD Central, thaiorganicplatform.com) รวมทั้ง ส่งเสริมการแปรรูปลำไย เพื่อถนอมไว้ได้นาน และเป็นโอกาสการเปิดตัวสินค้าใหม่และตลาดใหม่ ตลอดจนเป็นการแก้ไขปัญหาลำไยล้นตลาดหรือราคาตกต่ำ

7.4 ส่งเสริมให้ใช้ระบบสหกรณ์ในการรวมเกษตรกรชาวสวนลำไยและเป็นจุดรวมผลผลิตลำไย เพื่อจะทำให้มีอำนาจต่อรองทั้งในด้านการซื้อและการขายสินค้ากับพ่อค้าคนกลางหรือล้งได้ นอกจากนี้ อาจส่งเสริมให้เครือข่ายสหกรณ์ เชื่อมโยงแลกเปลี่ยนสินค้าเกษตรระหว่างกันได้ ตัวอย่างเช่น สหกรณ์ประตูป่า จำกัด จังหวัดลำพูน ได้ร่วมกิจกรรมเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนสินค้าเกษตรระหว่างสหกรณ์ในจังหวัดสุรินทร์ อาทิ สหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์จำกัด สหกรณ์การเกษตรปราสาท จำกัด เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนลำไยสด ลำไยอบแห้งสีทอง กับข้าวหอมมะลิ เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ให้สถาบันเกษตรกรในจังหวัดลำพูน มีตลาดและช่องทางการจำหน่ายลำไยเพิ่มขึ้น อีกทั้งเป็นการสนับสนุนการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างสถาบันเกษตรกรด้วยกัน เพื่อเตรียมการรองรับผลผลิตลำไยที่จะออกในแต่ละปี และเป็นการป้องกันไม่ให้เกษตรกรเกิดความเดือดร้อนในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมากและมีราคาตกต่ำ

7.5 ส่งเสริมผู้ประกอบการไทยให้มีความรู้ความเข้าใจในระบบการทำการค้ากับจีน และ เริ่มออกไปทำตลาดในประเทศจีนอย่างเป็นระบบได้ด้วยตนเอง รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยเข้าไปทำการค้าร่วมกับผู้ประกอบการจีนในตลาดผลไม้ที่สำคัญตามเมืองและมณฑลต่างๆ เพิ่มมากขึ้น แทนการพึ่งพาพ่อค้าคนกลางจีน ทั้งหมดหรือการค้าแบบฝากขาย (Consignment) เพื่อไม่ให้ธุรกิจการค้าตกเป็นของชาวจีนแบบครบวงจร ซึ่งจะเป็นผลดีกับทั้งเกษตรกรและผู้ประกอบการไทยในระยะยาว

7.6 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรแสวงหาตลาดส่งออกใหม่ๆ ในต่างประเทศ เพื่อขยายตลาดต่างประเทศให้กว้างขวางขึ้น และลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาสหรัฐจีน โดยเฉพาะตลาดแถบตะวันออกกลางและยุโรป โดยใช้วิธีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ชื่อเสียงของลำไย เพื่อให้ผู้บริโภคชาวต่างชาติได้รู้จักลำไยไทยและช่วยสร้างความต้องการบริโภคลำไยของไทยมากขึ้น เช่น การเชิญพ่อค้าผู้นำเข้าผลไม้ มาพบปะผู้ส่งออกหรือผู้ผลิตลำไยไทย เพื่อจะได้มีการสั่งซื้อในอนาคตต่อไป โดยใช้กลไกของทูตพาณิชย์ทั่วโลก ในการแนะนำผลไม้ไทยให้เป็นที่รู้จักแก่ผู้บริโภคในต่างประเทศมากยิ่งขึ้น

*****

กลุ่มพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
กองนโยบายการสร้างความเข้มแข็งทางการค้า
สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
พฤษภาคม 2563

อ้างอิง

1. กรมการค้าต่างประเทศ.2563.ลำไยและผลิตภัณฑ์ลำไย.กองบริหารการสินค้าทั่วไป.
2. กรมวิชาการเกษตร. ลักษณะพฤกษศาสตร์และพันธุ์ลำไย. (ออนไลน์).
<http://www.doa.go.th/share/docs/longgan/botanycultivarlonggan.pdf>. (27 เมษายน 2563)
3. ประชาชาติธุรกิจ.2562.ลำไยนอกฤดูสู่ตลาดจีน โอกาสของเกษตรกรไทย.
<https://www.prachachat.net/economy/news-401799> (ออนไลน์).13 พฤษภาคม 2563
4. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2563. ข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตร. (ออนไลน์).
<http://newweb.oae.go.th/view/1/%E0%B8%9C%E0%B8%A5%E0%B8%9E%E0%B8%A2%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%93%E0%B9%8C/TH-TH> 5 พฤษภาคม 2563
5. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.2563.สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2563.
สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร.
6. สยามรัฐ. 2562. สหกรณ์นิคมสอยดาว เสริมเขียวเล็บเกษตรกรการผลิตลำไยคุณภาพ GAP ส่งออกจีน (ออนไลน์). <https://siamrath.co.th/n/109850>. 15 พฤษภาคม 2563
7. สยามรัฐ. 2562. สหกรณ์การเกษตรประตูป่า จำกัด ขยายตลาดลำไยเชื่อมโยงแลกร้าหอมมะลิ สหกรณ์แดนอีสาน (ออนไลน์).. <https://siamrath.co.th/n/34334>. 18 พฤษภาคม 2563.
8. Chiang Mai News 2562.ทัวร์จีนบุกสวนลำไยป่าซาง ลำพูน เปิดสวนรายได้ดีกว่าส่งล้ง. (ออนไลน์)
<https://www.chiangmainews.co.th/page/archives/1055860/?fbclid=IwAR1loezOaT-Z1-QWcwjOicU8j4TfX3eOS2XSMj6JD9o5v1YDDkx7KHkT8jU>. 18 พฤษภาคม 2563.
9. อุปสรรคการส่งออกลำไยไปจีน. (ออนไลน์)http://www.thaifita.com/ThaiFTA/Portals/0/logan_cnsep57.pdf